

Folketinget
lov@ft.dk

Stormgade 2-6
1470 København K
Telefon 72 28 24 00
im@im.dk

Sagsnr.
2022 - 5909

Doknr.
569858

Dato
09-11-2022

Valgklage fra Jonas Hasselager i forbindelse med folketingsvalget den 1. november 2022

Fra Skive Kommune har Indenrigs- og Boligministeriet modtaget vedhæftede klage af 1. november 2022, hvori Jonas Hasselager, Skive, har klaget over, at en pårørende til ham (hans far) blev nægtet at stemme, da han hverken kunne legitimere sig eller bede om hjælp til at afgive stemme.

Af klagen, der er udfærdiget på valgstedet, fremgår følgende:

”Vælger møder på Åkjær og bliver nægtet at stemme efter vurdering af adm. ansvarlig. Årsag vælger er efter oplysning fra pårørende dement og kan ikke oplyse eller bekræfte fødselsdato eller at han ønsker hjælp til afgivelse af stemme. Pårørende ønsker at klage over at der ikke gives tilladelse til at stemme.”

Skive Kommune har i anledning af klagen ved vedhæftede udtalelse af 7. november 2022 oplyst følgende:

”Redegørelse til Folketinget over valgklage modtaget i Skive Kommune

På vegne af Skive Kommunes Valgbestyrelsen skal jeg i følgende redegøre nærmere for hændelsen den 1. november 2022, som der klages over af en pårørende til vælgeren, som blev afvist at få udleveret en stemmeseddel til Folketingsvalget i Skive Kommune. Der foreligger ikke oplysninger om vælgerens identitet, men den pårørende Jonas Hasselager oplyste, at han ledsagede sin far om formiddagen på valgstedet Aakjærhallen, Aakjær Torv, 7800 Skive. Klagen modtages af undertegnede Karina Zinck Kærsgaard, som er udpeget som administrativ ansvarlig på valgstedet af Valgbestyrelsen.

Redegørelse:

Vælgeren møder ved det første valgbord ca. kl. 9.30. Vælger er ledsaget af Jonas Hasselager, som holder vælgers valgkort. Adspurgt af den tilforordnede valglisterfører ved valgbordet kan vælgerne ikke oplyse sin identitet eller fødselsdato. Jonas Hasselager oplyser, at der er tale om hans far, som er dement. Undertegnede bliver tilkaldt, og jeg taler med Jonas Hasselager om, at vælger skal kunne bekræfte sin identitet og oplyse sin fødselsdato, før han må stemme, således at vi er sikker på hans identitet. Vælger tilkendegiver på intet tidspunkt, at han ønsker at

udnytte sin stemmeret. Det er tydeligt, at det er et ønske hos Jonas Hasselager, om at vælgeren må stemme.

Jeg spørger Jonas Hasselager om vælgerne vil kunne mundtligt bekræfte sin fødselsdato og sin identitet over for mig, og han spørger vælgeren, som svarer ”Hvad?”. Jeg spørger herefter Jonas Hasselager og vælgeren, om vælgerne vil kunne skrive sin fødselsdato på et stykke papir alternativt? Jonas Hasselager tilkendegiver, at vælgeren ikke vil kunne bekræfte sin fødselsdato eller identitet hverken over for os eller ham på grund af demens. Jonas Hasselager ønsker, at vælgeren skal gives adgang til at stemme, således at han kan stemme blankt ved blot at gå igennem stemmeboksen og herefter komme sin udfyldte stemmeseddel direkte i valgurnen. Jeg spørger om vælgeren kan bede om hjælp til at afgive og evt. aflevere sin stemme, og dette afvise Jonas Hasselager også som en mulighed. Vælgeren forholder sig imens helt passivt og tilkendegiver fortsat ikke et ønske om at stemme. Det er således ikke muligt at kommunikere med vælgeren.

Jonas Hasselager blev under samtalen ved valgbordet orienteret om, at udlevering af stemmeseddel forudsætter, at valgstedet kan identificere vælgeren, at valglisteføreren skal forlange fødselsdatoen, og at valgstedet i øvrigt kan anmode om yderligere legitimation ved tvivl om vælgerens identitet. Derpå blev det fastholdt, at Skive Kommune hverken kan eller vil udlevere stemmesedler uden behørig og sikker identifikation af vælgeren. Af disse grunde blev vælgeren og Jonas Hasselager oplyst om, at da vælgeren ikke kunne bekræfte sin identitet på grund af sin demens, ville det betyde, at han ikke ville kunne udnytte sin stemmeret ved Folketingsvalget. Jonas Hasselager bekræftede igen, at vælgeren ikke kunne bekræfte sin fødselsdato eller bede om hjælp.

Jonas Hasselager tilkendegiver herefter tydeligt overfor mig, at han ønsker at klage over Skive Kommunes vurdering.

For at valghandlingen kunne fortsætte ved valgbordet bad jeg Jonas Hasselager om at følge med ned til valgkontoret. Her gennemgik vi igen ovenstående betingelser for at kunne stemme og Jonas Hasselager fastholder, at han ønsker at klage over min vurdering og reglerne generelt som ligger til grund for min vurdering til Folketinget. Vi blev derfor enig om at skrive vurderingen ned på et stykke papir. Der henvises til det håndskrevne notat som fremgår af mailen, som blev sendt til Jonas Hasselager kl. 9.45.

Jeg ønskede flere gange imens vi sad ved valgkontoret, at vise Jonas Hasselager det juridiske grundlag for ovenstående, men dette afviste han som unødvendigt og forvirrende. Han var blot ked af, at hans far, som dement ikke fik mulighed for at stemme. Han var også ked af, at faren i øvrigt heller ikke havde mulighed for at få MitID, som vanskeliggjorde opgaven som økonomisk værge, som Jonas Hasselager også oplyste, at han var udpeget som.

Hvis jeg havde haft mulighed for det, ville jeg gerne have oplæst hjemmelsgrundlaget i § 47 i lov om valg til folketing.

Endvidere ville jeg have henvist til afsnit 7.3.1 i vejledning nr. 9292 af 21. marts 2022:

”7.3.1. Identifikation af vælgeren og afmærkning på valglisten

...

Valglisteføreren skal forlange, at vælgeren giver oplysning om sin fødselsdato (dvs. dag, måned og årstal), se lovens § 47, 4. pkt. Det er alene vælgerens fødselsdato, der skal oplyses, men ikke CPR-nummeret. Hvis vælgeren ikke ønsker at sige sin fødselsdato højt, kan oplysningen også gives ved at skrive fødselsdatoen på et stykke papir eller ved f.eks. at vise sundhedskortet. Dette skal højne sikkerheden omkring identifikation af vælgeren på valgdagen. Vælgeren skal i øvrigt på forespørgsel oplyse sit navn og sin bopæl/adresse, se lovens § 47, 5. pkt.

...”

Men dette afviste Jonas Hasselager flere gange. Han ønskede blot at få en kopi af det skrevne notat vedr. sin klage over min vurdering pr. mail. Inden Jonas Hasselager forlod valgkontoret, blev det aftalt, at jeg skulle sende hans klage over min vurdering til folketinget på hans vegne.

Inden vælgeren og Jonas Hasselager forlod valgstedet, drøftede jeg vurderingen med formanden for valgstyrene, som var enig i vurderingen jf. § 47 i lov om valg til folketing.

Skive Kommunes Valgbestyrelse blev i forbindelse med folketingsvalgets fintælling og godkendelse af valget orienteret om hændelsen, og Valgbestyrelsen er ligeledes orienteret om denne udtalelse.”

Indenrigs- og Boligministeriet kan i den anledning generelt oplyse, at følgende fremgår af grundlovens § 29, stk. 1, 1. pkt.:

”Valgret til Folketinget har enhver, som har dansk indfødsret, fast bopæl i riget og nået den i stk. 2 omhandlede valgretsalder, medmindre vedkommende er umyndiggjort.”

§ 1 i folketingsvalgloven (lovbekendtgørelse nr. 294 af 7. marts 2022) lyder således:

”§ 1. Valgret til Folketinget har enhver, som har dansk indfødsret, er fyldt 18 år og har fast bopæl i riget, medmindre vedkommende er umyndig.”

Den negative valgretsbetingelse, at vælgeren ikke må være umyndig, skal forstås således, at vælgeren ikke må være umyndiggjort ved en fuld fratagelse af den retlige handleevne. Hvis fratagelsen af den retlige handleevne er begrænset til alene at angå bestemte aktiver eller anliggender, er vedkommende fortsat myndig, jf. nærmere værgeomålslovens § 6, stk. 1, 2. pkt., og § 6, stk. 2, 2. pkt., som indsat ved lov nr. 1722 af 27. december 2018, jf. nu lovbekendtgørelse nr. 1122 af 28. maj 2021. Se nærmere Nicoline Nyholm Miller og Jørgen Elklit, Folketingsvalgloven med kommentarer, 2019, side 68 og 75 ff.

Det forhold, at en vælger har en betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, udelukker således ikke, at vedkommende har valgret til Folketinget.

Indenrigs- og Boligministeriet kan endvidere oplyse, at følgende fremgår af § 47 i folketingsvalgloven (lovbekendtgørelse nr. 294 af 7. marts 2022):

”§ 47. Valgret udøves ved personligt fremmøde på afstemningsstedet. Vælgeren skal inden stemmeafgivningen aflevere sit valgkort til valglisteføreren. Har en vælger ikke medbragt valgkort, udskrives et valgkort. Valglisteføreren skal forlange, at vælgeren giver oplysning om sin fødselsdato. Vælgeren skal i øvrigt på

forespørgsel give oplysning om sit navn og sin bopæl. Hvis der er tvivl om en vælgers identitet, skal denne fastslås, om fornødent ved fremlæggelse af dokumentation herfor. Derefter, og når valglisteføreren har afmærket vælgerens navn på valglisten, udleveres en stemmeseddel til vælgeren.”

Af Indenrigs- og Boligministeriets vejledning nr. 9292 af 21. marts 2022 om afholdelse af folketingsvalg fremgår af afsnit 7.3.1 bl.a. følgende om identifikation af vælgeren:

”7.3.1. Identifikation af vælgeren og afmærkning på valglisten

[...]

Valglisteføreren skal forlange, at vælgeren giver oplysning om sin fødselsdato (dvs. dag, måned og årstal), se lovens § 47, 4. pkt. Det er alene vælgerens fødselsdato, der skal oplyses, men ikke CPR-nummeret. Hvis vælgeren ikke ønsker at sige sin fødselsdato højt, kan oplysningen også gives ved at skrive fødselsdatoen på et stykke papir eller ved f.eks. at vise sundhedskortet. Dette skal højne sikkerheden omkring identifikation af vælgeren på valgdagen. Vælgeren skal i øvrigt på forespørgsel oplyse sit navn og sin bopæl/adresse, se lovens § 47, 5. pkt.

Som det fremgår af lovens § 47, 6. pkt., skal en vælgers identitet fastslås, hvis der er tvivl herom. Dette kan om nødvendigt ske ved, at vælgeren bliver bedt om at fremlægge dokumentation herfor (ID). Det vil ikke være i overensstemmelse med loven, hvis der kræves ID af alle, der stemmer. Dokumentation for en vælgers identitet skal alene kræves i tilfælde, hvor der er tvivl om den pågældende vælgers identitet. Der skal i den forbindelse kun fremlægges dokumentation for vælgerens identitet, hvis dette er fornødent. Det afgørende er herefter, om den pågældende vælgers identitet er fastslået med tilstrækkelig sikkerhed, og ikke hvordan identiteten er fastslået. Det er således ikke afgørende, om identiteten er fastslået ved valgkort og oplysning om fødselsdato, ved legitimation med eller uden billede eller ved personligt kendskab hos mindst én af de tilstedeværende myndigheds personer til den pågældende vælger. Der kan endvidere ikke stilles et generelt krav om billedlegitimation, mens der konkret vil kunne stilles krav herom, hvis der, efter at vælgeren har fremvist legitimation uden billede, stadig er tvivl om vælgerens identitet. Det digitale sundhedskort (app'en »Sundhedskortet«) og det digitale kørekort (app'en »Kørekort«) kan indgå som et moment til fastlæggelse af vælgerens identitet på linje med et fysisk sundhedskort eller kørekort.”

Det følger således af reglerne i valglovgivningen, at vælgeren inden stemmeafgivningen skal aflevere sit valgkort til valglisteføreren, og at valglisteføreren af hensyn til sikkerheden omkring identifikationen af vælgeren på valgdagen skal forlange, at vælgeren giver oplysning om sin fødselsdato. Vælgeren skal i øvrigt på forespørgsel give oplysning om sit navn og sin bopæl, og hvis der er tvivl om en vælgers identitet, skal denne fastslås, om fornødent ved fremlæggelse af dokumentation herfor. Det er således en betingelse for, at vælgeren kan få udleveret en stemmeseddel, at vælgerens identitet kan fastslås.

Det er Indenrigs- og Boligministeriets opfattelse, at det i hvert fald som udgangspunkt er *vælgeren*, der skal give oplysning om sin fødselsdato eller på anden måde legitimere sig over for valglisteføreren. Dog vil der ikke være noget i vejen for, at en vælger legitimerer sig ved hjælp af en tegnsprogstolk eller i øvrigt får praktisk hjælp i forbindelse med legitimationen, men der må forudsættes en vis personlig deltagelse fra vælgerens side.

Det fremgår af Skive Kommunes udtalelse, at Skive Kommune nægtede at udlevere en stemmeseddel til klagerens pårørende under henvisning til manglende behørig og sikker identifikation af den pågældende vælger.

Indenrigs- og Boligministeriet har noteret sig Skive Kommunes oplysning om, at vælgeren på forespørgsel herom hverken mundtligt eller skriftligt kunne oplyse eller bekræfte sin fødselsdato eller identitet over for valglisteføreren. Indenrigs- og Boligministeriet har endvidere noteret sig, at det af Skive Kommunes udtalelse fremgår, at al kommunikation omkring vælgeren foregik mellem kommunen og klageren, at vælgeren under hele forløbet var helt passiv og ikke på noget tidspunkt tilkendegav et ønske om at stemme, og at det ikke var muligt at kommunikere med vælgeren.

På den baggrund giver Skive Kommunes udtalelse ikke Indenrigs- og Boligministeriet anledning til bemærkninger.

Klageren er herfra underrettet om, at sagen er oversendt til Folketinget.

Med venlig hilsen
Nikolaj Stenfalk

/Christine Boeskov